Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Maj-juni – 2025/26
Institution	Handelsgymnasiet Lolland-Falster
Uddannelse	HHX
Fag og niveau	Historie B
Lærer(e)	Selle Liv Tingsted Spang
Hold	23hx4e

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	De Store Opdagelser (1500-1800)
Forløb 2	Imperialismens Tidsalder (1870-1914)
Forløb 3	Første Verdenskrig (1914-1918)
Forløb 4	Folkedrab, historiebrug og erindring
Forløb 5	Atombomben og Den Kolde Krig
Forløb 6	Det 21. århundredes verdensorden

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Forløb 1	De Store Opdagelser (1500-1800)
Omfang	Ca. 18 lektioner (en lektion á 45 minutter)
Forløbets indhold og fokus	Forløbet har fungeret som introduktion til de centrale aspekter i historiefaget, såsom kildelæsning- og analyse samt udarbejdelse og besvarelse af problemstillinger. Eleverne er blevet introduceret til det funktionelle kildebegreb og blevet trænet i både opstillingen og besvarelsen af problemstillinger. Forløbets primære fokus har været på den europæiske kolonisering af Asien, Afrika og i særlig grad Amerika. Der har både været et internationalt perspektiv ift. de store europæiske magters kolonisering af den nye verden samt et nationalt perspektiv med fokus på Danmarks rolle i koloniseringen og slaveriet på de vestindiske øer.
Faglige mål	- demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	*Verden før 1914 – i dansk perspektiv.* Bryld, 1. udgave, 2008, Systime. S. 157-179, "Europa og Verden – 1500-1773" Uddrag af opslag i Salmonsens konversationsleksikon under Afrikas befolkning hhv. udgaven fra 1890'erne og udgaven fra 1915-30. Uddrag af opslag under neger i Den store danske encyklopædi 1994-2001. Dokumentar – *Slavenation Danmark*. Danmarks Radio. 2017. Episode 1. 29 minutter. Episode 2. 29 minutter. Episode 3. 29 minutter. **Kilder:** • Kilde 1-7 i *Verden før 1914 – i dansk perspektiv*, s. 157-179 • Salgsannoncer for slaver samt efterlysninger af bortløbne slaver fra James Walwin: *A Short History of Slavery* (2007)
Arbejdsformer	• Klasseundervisning • Gruppearbejde • Diskussion i plenum Projektarbejde

Forløb 2	Imperialismens Tidsalder (1870-1914)
Omfang	Ca. 24 lektioner (en lektion á 45 minutter)
Forløbets indhold og fokus	Formålet med dette forløb har været at give eleverne en indsigt i, hvordan den europæiske kolonisering ændrede karakter fra slutningen af det 19. århundrede og op til 1. verdenskrig, samt hvordan industrialiseringen påvirkede denne nye form for kolonialisme direkte og indirekte. Klassen har arbejdet med den imperialistiske tankegang og de bagvedliggende motiver for denne nye form for kolonialisme. Vi har arbejdet med, hvordan de europæiske stormagters imperialistiske politik kom til udtryk i de forskellige verdensdele. Derudover har vi haft fokus på USA's rolle i det imperialistiske kapløb med inddragelse af begreberne formel og uformel imperialisme samt de to dokumenter "Monroe-doktrinen" og "Roosevelt-tilføjelsen". Klassen har arbejdet med, hvorfor den industrielle revolution opstod, og hvorfor den først blev en realitet i Storbritannien. Slutteligt i forløbet har vi arbejdet med industrialiseringens anden fase med fokus på den industrielle udvikling i Tyskland, USA og Danmark. Eleverne har fortsat arbejdet med at analysere kilder, udarbejde og besvare problemstillinger samt konstruere tidslinjer og kausalanalyser.
Faglige mål	- demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterede til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde - analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Inge Adriansen m.fl.: *Fra oplysningstid til imperialisme.* Gyldendal, 2007 Kapitel 7, s. 170-186: "Imperialismen" Carl-Johan Bryld: *Verden før 1914 – i dansk perspektiv* (E-bog, Systime) "Industrialiseringens anden fase 1850-1900"

	”USA – borgerkrigen 1861-1865” ”USA’s økonomiske mirakel” ”Danmark – et landbrugsland under forandring” Dokumentar – *The Industrial Revolution* (BBC, 2013) Dokumentar – *Matadorerne*, episode 1 (DR, 2019) Podcast: *Consequences of the Industrial Revolution* (BBC Radio 4, 2010 **Kilder:** • Kilde 1-3 i *Fra oplysningstid til imperialisme*, s. 187-191. • *Monroedoktrinen (1823)* fra historiensverden.dk • *Roosevelttilføjelsen (1904)* fra e-bogen *Vestens dominans og imperialisme* (Systime) • Henrik Skovgaard Nielsen: *Imperialismen 1870-1914* (Gjellerup, 1974) ▪ *Den hvide mands byrde. Rudyard Kipling* (s. 53-55) ▪ *Manifest om tysk kolonisation. Carl Peters* (s. 60-63) ▪ *Imperialismens betydning for arbejderne. Joseph Chamberlain* (s. 86-88) Samt supplerende stof i form af aktuelle artikler, relevante hjemmesider og videoer.
Arbejds-former	• Klasseundervisning • Gruppearbejde • Diskussion i plenum Projektarbejde

Forløb 3	Første Verdenskrig (1914-1918)
Omfang	Ca. 30 lektioner (en lektion á 45 minutter)
Forløbets indhold og fokus	Formålet med dette forløb har været at give eleverne en viden og forståelse for hvorfor første verdenskrig opstod, hvilke nationer der udgjorde de to sider af konflikten, hvordan krigen blev udkæmpet samt den efterfølgende fredsaftale (Versaillestraktaten). Klassen har arbejdet med den lange optakt til krigen og de forskellige alliancer, som blev indgået mellem de europæiske stormagter fra Napoleonkrigens afslutning og frem. Vi har desuden haft fokus på krigens brutale natur; dels for soldaterne på slagmarken og dels for armenierne i Osmannerriget, som blev udsat for det 20. århundredes første folkedrab. Eleverne har stiftet bekendtskab med de forskellige ideologier, som var repræsenteret hos de forskellige krigsførende nationer, herunder kommunisme (bolsjevisme), autokrati og demokrati. De har desuden forholdt sig til Tysklands mulige skyld i krigen gennem

	arbejde med Versaillestraktaten og forskellige historikeres forklaringer af krigsudbruddet. Eleverne har bl.a. arbejdet med udarbejdelse af tidslinjer, problemstillinger, kildeanalyse af skriftlige- og visuelle kilder, historikeres fremstillinger samt nyere fremstillinger af krigen, der kan kategoriseres som historiebrug.
Faglige mål	- demonstrere indsigt i udviklingen i Danmarks og verdens historie inden for de seneste ca. 500 år, herunder væsentlige begivenheder og sammenhænge mellem den nationale, europæiske og globale udvikling - demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterede til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv - analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde - analysere udviklingen i den globale velstand, samhandel og magtfordeling - skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - demonstrere viden om fagets identitet og metoder - anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug - formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid
Kernestof	Dokumentar – *Første verdenskrig (1): Til Våben* (DR, 2005) Dokumentar – *1915 – det armenske folkemord* (DR, 2015) Film – *1917* (2019) Lennart Berntson m.fl.: *Europa 1800-2000*. Roskilde Universitetsforlag, 2003. Kapitel 8, s. 144-155: "På tærsklen til det ny århundrede, 1890-1914" Birgitte Thomassen: *1. Verdenskrig* (E-bog, Systime) Kapitel 6: Sommeren 1914 6.8 Befolkningens reaktioner 6.9 De Frivillige 6.10 Frivillige fra middel- og overklasse 6.11 Arbejdere og kvinder lader sig hverve 7.1 Stormagternes krigsmål 7.2 Stormagternes forventninger 7.3 Den tyske fremrykning i august 7.4 Britisk modstand 7.5 Tyske grusomheder i Belgien 7.6 Schlieffenplanen smuldrer 7.7 Slaget ved Marne, september 1914 7.8 Slaget ved Ieper, oktober-november 1914 7.9 Slagteriet ved Vestfronten i 1914

	7.10 Infanteri versus kavaleri 7.11 Nyttesløse angreb og udmattelseskrig Kapitel 8: Østfronten og de tyrkiske fronter, 1914-1916 – Dilemmaet i øst 8.1 Østrigernes felttog mod Serbien, efteråret 1914 8.2 De østrigske mål bliver opfyldt, 1915 8.3 Østfronten, 1914: den tysk-russiske front 8.4 Tysk forsvar af Østpreussen 8.5 Slagene ved Tannenberg og De Masuriske Søer Artikler fra folkedrab.dk: "Ungtyrkerne – fra reformer til racisme" "Ideer der dræber – ideologien bag det armenske folkedrab" Carl-Johan Bryld & Peter Hansen-Damm: *Verdenshistorie til HHX* (E-bog, Systime) Kapitel 7: Kommunisterne tager magten o Lenins strategi o Revolutionen i november o Etpartistyre **Kilder:** • *Tysk skolepige i Østpreussen om krigens udbrud (tekst 29)* fra his2rie.dk • *Engelsk hustru om hvervemetoder i 1914 (tekst 34)* fra his2rie.dk • *Tyrkernes hensigt: at udrydde det armenske folk* fra Folkedrab.dk • *Lenins voldelige revolution* fra historiensverden.dk • *4. Det sovjetiske kommunistpartis officielle historie, 1938* fra Carl-Johan Bryld & Peter Hansen-Damm: *Verdenshistorie til HHX* (E-bog, Systime), 7. Revolution i Europa – Verdensrevolutionen slår fejl – Hvorfor lykkedes revolutionen i Rusland? • *Wilsons krigstale (2. april 1917)* fra historiensverden.dk • *Kilde 24: Versaillestraktaten, 1919* fra Knud Ryg Olsen: *Den Første Verdenskrig* (E-bog, Systime) – Kilder • *Fritz Fischer: Greb efter verdensmagten, 1961* fra Carl-Johan Bryld: *Verden efter 1914 – i dansk perspektiv* (E-bog, Systime), 2. Første verdenskrig – Tekster, billeder, tabeller og videoer – Fortolkninger af krigsårsagen • *A.J.P. Taylor: Første Verdenskrig, 1963* fra Carl-Johan Bryld: *Verden efter 1914 – i dansk perspektiv* (E-bog, Systime), 2. Første verdenskrig – Tekster, billeder, tabeller og videoer – Fortolkninger af krigsårsagen Samt supplerende stof i form af aktuelle artikler, relevante hjemmesider og videoer.
Arbejds-former	• Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Diskussion i plenum • Informationssøgning

	• Fremlæggelser i plenum og mindre grupper

Titel 4	**Folkedrab, historiebrug og erindring**
Indhold	I dette forløb skal vi kigge på verdenskrigene med særligt fokus på 2. Verdenskrig og Holocaust. Vi skal kigge på, hvad der definerer et folkedrab og hvordan situationen i Tyskland kan relateres til andre folkedrab i verden. Hvilke strukturelle, ideologiske og samfundsmæssige faktorer spiller ind på, at krig og folkedrab bliver et tilbagevendende tema i historien? Forløbet sluttes af ved at kigge på "fjollede nazister". Hvad sker der, når vi tager krig, folkedrab, diktatur og gør det til et tema for underholdning i medieverden? **Materiale**: - Kompendium 1. Verdenskrig. - *Anden Verdenskrig i farver* (2010) sæson 1, episode 1. - *NSDAP's Partiprogram* punkt 1-25. - Hitler, Adolf (1925/26): *Folk og race* I: "Mein Kampf". - Lammers, Karl Christian: *Adolf Hitler*. Senest ændret 2025. Danmarks National-leksikon - Aronson, Siri & Brask, Morten: *Jøden og Arieren* (1997) - Kildesæt med nazistisk antisemitisk propaganda (plakater), samt et screenshot af Disneys De Tre Små Grise. - Frederiksen, Peter (1998-2016): *Det tredje rige – fællesskab og forbrydelse*. Systime A/S. 2. udgave, 6. oplag. Kapitel 3, 14 og 15 + kildetekster. - En tysk skolepiges syn på jøderne (1935) - At følge føreren (1990'erne) - Franz Suchomel om jødeudryddelsen (ukendt årstal) - Oplevelser i Treblinka (ukendt årstal) - Folkedrab.dk – Krystalnatten og Nürnberglovene: https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folkedrab/holocaust/antisemitiske-fjendebilleder-inddeling-mennesker-racer-0 - Hanks, Tom (2001): *Band of Brothers*. sæson 1, episode 9. (scene) - Herman, Mark (2008): *The Boy in the Striped Pyjamas* (scene) - P3 (2024): *Tyran: Pol Pot*. Episode 1:6. - Interviews med overlevende fra Khmer Rouge regimet fra: Mikkelsen, Selle & Skardhamar, Alma (2023): *Erindringen om Khmer Rouge: Et studie af erindringskonstruktionen og erindringspolitikken i Cambodja omhandlende Khmer Rouge folkemordet (1975-1979)*. Det Kgl. Bibliotek. - Klip fra: Family Guy, South Park, Radio Ren, Epic Rap Battle of History og Key & Peele. - Kilde: *Breve fra soldaternes kamp mod jøderne*. Citeret fra "Vejen til Auschwitz". Karl Christian Lammers, side 89-90, Gyldendal Uddannelse, 2000.
Omfang	15 lektioner af 90 minutter

Særlige fokus-punkter	- ”demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv” - ”analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde” - ”skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende” - ”demonstrere viden om fagets identitet og metoder” - ”anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug” - ”formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid” - ”Væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer” - ”Udviklingen i Europas position i verden” - ”Udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv” - ”Holocaust og andre folkedrab” - ”Historiebrug og -formidling”
Væsentligste arbejdsformer	Tavleundervisning, kreativt arbejde, gruppearbejde, pararbejde, individuelt arbejde, klassediskussion og fremlæggelser.
Titel 5	**Atombomben og Den Kolde Krig**
Indhold	I dette forløb kigger vi på, hvordan Den Kolde Krig startede og hvilke spændinger det skabte på verdensplan mellem øst- og vestblokken, ligeledes i Danmark. I den forbindelse stiller vi skarpt ind på atombomben og dens rolle og funktion både før, under og efter den kolde krig. Vi trækker ligeledes tråde til i dag, hvor der siden 2022 har været nye spændinger mellem øst og vest - det som forskere definerer som en ny kold krig. Materiale - Knappenberger, Brian (2024): *Vendepunktet: Bomben og Den Kolde Krig*. Sæson 1, episode 1. - Winston Churchill: Jerntæppet (1946) - Stalin: Sovjetunionens ret (1946) - Trumandoktrinen (1947) - DR Gensyn (2000): *Danmark i Den Kolde Krig: Da Bomben mistede sin uskyld*. Sæson 1, episode 3. - Bryld, Carl-Johan (2022): *Danmark i Vestblokken* I: ”Verden efter 1914 – i dansk perspektiv”. - Bryld, Carl-Johan (2022): *Styrkeforholdet mellem øst og vest* I: ”Verden efter 1914 – i dansk perspektiv”

	- Bryld, Carl-Johan (2022): *Cubakrisen 1962* I: "Verden efter 1914 – i dansk perspektiv - Bryld, Carl-Johan (2022): *Video Præsident Kennedys TV-tale d. 22. oktober 1962*. I: "Verden efter 1914 – i dansk perspektiv - Bryld, Carl-Johan (2022): *Sovjetisk erklæring 28. oktober 1962*. I: "Verden efter 1914 – i dansk perspektiv - Vores Verdenshistorie. Bind 3: Nyeste tid. Kapitel 6. Side 213-215. - Dilemmaspil: Vil du flygte fra DDR? - Epic Rap Battle of History: Stalin vs. Rasputin. - Christansen, Micheal Ørtz: *Angrebet der skulle udslette Danmark*. DR. - Civilforsvarsbladet: Atomangreb – Vejledning om beskyttelse (1959) - Civilforsvarsstyrelsen: Om at overleve – Ny forbedret version (1983) (uddrag) - Duck and Cover (1941). Link: https://www.youtube.com/watch?v=ZxW1uHgI64E
Omfang	12 lektioner af 90 minutter
Særlige fokuspunkter	- "demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv" - "analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde" - "skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende" - "demonstrere viden om fagets identitet og metoder" - "anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug" - "formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid" - "Væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer" - "Udviklingen i Europas position i verden" - "Udviklingen af demokrati, menneskerettigheder og ligestilling i nationalt og globalt perspektiv" - "Historiebrug og -formidling"
Væsentligste arbejdsformer	Tavleundervisning, kreativt arbejde, gruppearbejde, pararbejde, klassediskussion og fremlæggelser.

Titel 6	**Det 21. århundredes verdensorden**

Indhold	I dette forløb skal vi kigge på det 21. århundredes verdensorden. I den forbindelse skal vi undersøge "den nye verden", der kommer efter Den Kolde Krig, ud fra Huntington, Hobsbawn og Fukyrama teorier om historien. Vi skal ligeledes kigge på USA og Ukrainekrigen, samt ledere som Donald Trump og Vladimir Putin. Arbejdet kommer til at centrere sig om kildekritik og historiebevidsthed. Derudover bliver forløbet kort afbrudt af projektopgaven i historie. Materiale - *Verdenshistorie til hhx*. Kapitel 16. Verdens orden i det nye århundrede. Link: https://verdenshistorietilhhx.systime.dk/?id=1461 - Smitt, Thorkil & Larsen, Henrik Bonne (2008): *Verden i nyeste tid: fra kold krig til krigen mod terror*. Systime. Kapitel 1. - J.D. Vance: Tale til Sikkerhedskonferencen i München, 2025 (2025, uddrag) - Mikkel Vedby Rasmussen, professor i statskundskab, Københavns Universitet i Kampen om Historien – Vestens storhed og fald, del 1, DR, d. 18.5.25 - Ritzau (2026): *Trump, Putin og Netanyahu er rovdyr, siger Amnesty*. Tv2 Nyheder. - Kilde: Putin om Ruslands rolle i et europæisk samarbejde, 2021.
Omfang	9 lektioner af 90 minutter
Særlige fokuspunkter	- "demonstrere indsigt i grundlæggende styreformer og politiske ideologier samt forholde sig reflekterende til demokratisering og menneskerettigheder i nationalt og globalt perspektiv" - "analysere konflikters opståen og håndteringen af disse samt udviklingen i internationalt samarbejde" - "skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende" - "demonstrere viden om fagets identitet og metoder" - "anvende historisk-kritiske tilgange til at indsamle, bearbejde og remediere forskelligartet historisk materiale og forholde sig kritisk og reflekterende til historiebrug" - "formulere og formidle historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og relatere disse til elevernes egen tid" - "Væsentlige nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer"
Væsentligste arbejdsformer	Tavleundervisning, kreativt arbejde, gruppearbejde, pararbejde, klassediskussion, individuelt arbejde og fremlæggelser.